Dosarul nr. 2-11507/2024

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

Dispozitivul hotărârii pronunţat public
la data de 11 februarie 2026 *municipiul Chişinău*

Judecătoria Chişinău, sediul Centru
instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător *Eugenia Culinca*
Grefier *Vanesa Malcic*

examinând în şedinţă de judecată publică, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva lui *****, intervenienţi accesorii Direcţia pentru protecţia drepturilor copilului Centru şi Direcţia pentru protecţia drepturilor copilului Botanica cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreţinere a copilului minor şi compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Argumentele părţii reclamante

1. La data de 26 august 2024, reclamanta *****, prin intermediul reprezentantei sale, avocata Liliana Bînzari, a înaintat în instanţa de judecată acţiune civilă în contradictoriu cu pârâtul *****, prin care a solicitat desfacerea căsătoriei încheiate la *****, între ***** şi *****; stabilirea domiciliului copilului minor ***** cu mama acestuia *****; încasarea pensiei pentru întreţinerea minorului *****, în mărime de 5.000 lei, lunar, începând cu data depunerii acţiunii până la împlinirea majoratului copilului minor, precum şi compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acţiunii reprezentanta reclamantei a indicat că, la data de *****, de către SSC Botanica a fost înregistrată căsătoria încheiată între reclamanta ***** şi pârâtul *****. În această căsătorie s-a născut copilul: *****, născut la *****.
   La scurt timp după încheierea căsătoriei, relaţiile dintre soţi s-au deteriorat, pârâtul des manifesta un comportament agresiv faţă de reclamantă, aplicând violenţa fizică, psihologică şi economică.
   În mod particular, reprezentanta reclamantei a notat că, reclamanta de multe ori a fost agresată fizic, chiar şi în prezenţa fiului lor minor, deteriorând multe lucruri comune, dar şi personale. În legătură cu acestea, de multe ori reclamanta a fost nevoită să apeleze după ajutor şi la organele de drept, au fost emise ordine de restricţie, însă pârâtul a continuat să manifeste agresiune. Toate încercările reclamantei de a menţine relaţiile de căsătorie au eşuat, astfel că, din luna mai 2024, soţii nu mai locuiesc împreună ca familie, pârâtul părăsind locuinţa comună. După acest moment, pârâtul vine să viziteze fiul, dar, practic de fiecare dată are loc un nou episod de violenţă împotriva reclamantei. Ultima dată aceasta a fost agresată la data de 10 august 2024, ceia ce a determinat-o să înţeleagă că, familia nu are viitor, motiv din care solicită să fie desfăcută căsătoria.
3. Consideră reclamanta că, vinovat de destrămare familiei este *****, şi în astfel de circumstanţe, solicită să fie eliberată de la plata taxei de stat pentru obţinerea certificatului de divorţ.
4. În acelaşi timp, partea reclamantă a notat că, pe durata vieţii în comun, ***** practic nu a contribuit la întreţine familiei, în cea mai mare parte această sarcină fiind pe seama reclamantei. După luna mai 2024, când a părăsit locuinţa comună, ***** a achitat doar pentru o vaccină

necesară fiului şi cumpărat câteva scutece, în rest refuzând să contribuie, deşi întreţinerea unui minor, chiar şi de vârsta lui *****, presupune multe cheltuieli, cum ar fi: pentru produse alimentare; pentru îmbrăcăminte, încălţăminte (lenjerie de corp, pulovere, pantaloni, haine pentru fiecare zi, scurte de iarnă, de primăvară-toamnă, încălţăminte de iarnă, vară, primăvară-toamnă); cheltuieli pentru întreţinerea locuinţei (cheltuielile efectuate pentru energie, apă şi alte servicii comunal precum şi cheltuielile ce ţin de amenajare şi reparaţie a locuinţei în sensul asigurării condiţiilor locative, de studii/instruire pentru fiu); cheltuieli pentru dotarea locuinţei (cheltuieli efectuate pentru dotarea şi înzestrarea locuinţei cu diverse mărfuri de folosinţă îndelungată, articole de menaj necesare fiului); cheltuieli pentru îngrijire medicală şi sănătate; cheltuieli pentru agrement efectuate pentru procurarea obiectelor de menire social-culturală, pentru odihnă cheltuieli pentru învăţământ/instruire efectuate pentru procurarea, rechizitelor şcolare, manualelor (cum ar fi radiere, ascuţitori, creioane colorate, creioane simple, pixuri, caiete de lucru, etc), precum şi plăţile pentru achitarea serviciilor de educaţie; alte cheltuieli efectuate pentru procurarea articolelor de igienă, articolelor de galanterie.

În acest sens, s-a remarcat că, majoritatea produselor necesare pentru educaţia copilului, cele de igienă personală sunt consumabile şi trebuie procurate periodic. Situaţia este similară şi în cazul îmbrăcămintei şi încălţămintei.

Suplimentar, partea reclamantă a indicat că, copilul minor a fost instituţionalizat la Instituţia Privată Şcoala Primară- Grădiniţa „QUO VADIS”, pentru care se achită o plata lunară este de 8500 lei. Pentru luna august, reclamanta a achitat suma de 7225 lei, din motiv că nu s-au lucrat toate zilele şi s-a calculat plata doar pentru zilele în care grădiniţa a funcţionat.

5. Reiterând că, ambii părinţi au obligaţia de a contribui la întreţinerea copiilor minori, a susţinut reprezentanta reclamantei că, cuantumul pensiei de întreţinere în mărime de 5.000 lei încasată lunar este necesar dezvoltării armonioase a copilului, din toate punctele de vedere - educativ, pentru menţinerea sănătăţii, pentru asigurarea şi menţinerea nivelului de viaţă cu care a fost obişnuit.
6. S-a remarcat că, din momentul naşterii sale până în momentul de faţă, minorul ***** s-a aflat în exclusivitate în grija reclamantei. Consideră că, atitudinea lui ***** faţă de fiul său este contradictorie, pe de o parte afirmă că-l iubeşte, însă nu contribuie la întreţinerea lui, nu participă la educaţia lui, dimpotrivă, manifestă un comportament agresiv în prezenţa lui, fapt care îl destabilizează emoţional. În aşa fel, nu doar din cauza vârstei fragede la care se află fiul minor, dar şi din cauza comportamentului agresiv al tatălui său, pentru binele minorului este important ca domiciliul său să fie determinat cu mama acestuia.
7. Suplimentar, reclamanta a solicitat să-i fie compensate din contul pârâtului cheltuielile de judecată, constituite din taxa de stat, cheltuieli de obţinere a informaţiei despre domiciliul pârâtului şi cheltuieli de asistenţă juridică.
8. În drept, acţiunea a fost întemeiată pe dispoziţiile art. 38, 83, 85, 94, 166, 167 Cod de procedură civilă; art. 37, 58, 63, 74, 76 Codul familiei.
9. Ulterior, reclamanta şi-a concretizat cerinţele din acţiune, astfel că, în final, reclamanta a solicitat: - să fie desfăcută căsătoria dintre soţii ***** şi *****, înregistrată la data de *****, de către SSC Botanica, municipiul Chișinău, trecută în registrul de stare civilă cu nr. 812;

- stabilirea domiciliului copilului minor ***** cu mama acestuia *****;
- încasarea pensiei pentru întreţinerea minorului *****, în mărime fixă lunară în cuantum de 5.000 lei, începând cu data de 26 august 2024, data depunerii cererii de chemare în judecată

până în luna septembrie 2025, inclusiv, iar începând cu luna octombrie 2025, în mărime de 1/6 din salariul şi/sau alte venituri ale acestuia, precum şi în sumă fixă lunară în cuantum de 3500 lei, până la împlinirea majoratului copilului minor;

- eliberarea reclamantei de la plata taxei pentru obţinerea certificatului de divorţ;
- precum şi compensarea cheltuielilor de judecată.

10. Prin încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 29 august 2024, cererea de chemare în judecată depusă de ***** a fost primită în procedură contencioasă, cu stabilirea termenului de examinare a cauzei.
11. Direcţia pentru protecţia drepturilor copilului sectorul Centru, la data de 27 octombrie 2024, a expediat în adresa instanţei, aviz cu privire la examinarea condiţiilor de trai ale ***** (f.d. 28). Potrivit acestui aviz consultativ, în rezultatul examinării condiţiilor de trai şi sociale s-a constatat că, mama *****, locuieşte în apartamentul propriu cu 2 odăi, împreună cu copilul *****. Condiţiile de trai sunt bune, regulile igienico-sanitare sunt respectate, locuinţa fiind dotată cu toate cele necesare. Copilul dispune de cameră separată, cu toate cele necesare pentru o dezvoltare armonioasă. Mama ***** activează în funcţie de expert principal la Banca Naţională şi oferă copilului tot strictul necesar pentru dezvoltarea armonioasă, condiţii favorabile pentru creşterea şi dezvoltarea acestuia. Copilul ***** frecventează grădiniţa „QUO Vadis”. Din spusele mamei, tatăl copilului ***** se implică mai puţin cu privire la partea financiară şi uneori vizitează copilului.
12. În referinţa depusă, pârâtul ***** a indicat că, nu este de acord cu solicitările din cererea de chemare în judecată, doreşte să fie păstrată familia, notând că are grijă de fiul *****, nu este agresiv faţă de soţia şi copilul său. Cât priveşte contribuţia materială, indică că permanent a participat financiar la întreţinerea copilului minor.
    Consideră pârâtul că, solicitarea de desfacere a căsătoriei a fost înaintată de soţia sa pe motiv că, anterior a depus plângere la poliţie cu privire la acţiunile de violenţă ale *****.
    Având în vedere vârsta fragedă a copilului şi ataşamentul acestuia faţă mama sa, este conştient de faptul că, domiciliul copilului este oportun de stabilit cu mama acestuia.
    Referitor la cuantumul pensiei de întreţinere a copilului minor, pârâtul a remarcat că, instanţa de judecată urmează să ia în considerare că în prezent este angajat în câmpul muncii, are un venit stabil, şi anume salariu net, în jur de 14.000 lei. Astfel că, reieşind din prevederile art. 75 Codul familiei, în situaţia în care are doi copii minori, pensia de întreţinere trebuie să fie stabilită în cuantum de 1/3 din salariul pentru 2 copii ce ar constitui 1/6 pentru fiul *****, echivalentul a aproximativ 2.300 lei lunar.
    În opinia pârâtului, suma de 5.000 lei solicitată de reclamantă pentru întreţinerea copilului minor este exagerată, făcând referire la datele statistice cu privire la minimul de existenţă pe ţară pentru copii cu vârsta de 1-6 ani în semestrul I-2024, care constituie suma de 2477,60 lei, suma la care urmează să fie pusă pe seama ambilor părinţi.
13. În şedinţă de judecată, reclamanta ***** şi reprezentanta acesteia, avocata Liliana Bînzari, au susţinut cererea de chemare în judecată înaintată împotriva lui *****, pe motivele de fapt şi de drept indicate, pledând pentru admiterea integrală a cererii de chemare în judecată, conform solicitărilor din cererea de completare a acţiunii.
14. Pârâtul *****, asistat de reprezentantul său, avocatul Serghei Marciuc, în şedinţă de judecată au recunoscut parţial pretenţiile înaintate de reclamantă. În particular, pârâtul a recunoscut integral solicitările privind desfacerea căsătoriei şi stabilirea domiciliului copilului minor cu mama.

Pârâtul a recunoscut parţial solicitarea reclamantei privind încasarea pensiei de întreţinere a copilului minor, în cuantum de 2.500 lei. În rest, pârâtul a solicitat să fie respinse pretenţiile ca neîntemeiate.

15. Reprezentantul Direcţiei pentru Protecţia Drepturilor Copilului sectorul Centru, municipiul Chișinău, în şedinţă de judecată nu s-a prezentat, solicitând să fie examinată cauza în lipsa reprezentantului.

Aprecierea instanţei de judecată

16. Examinând cererea de chemare în judecată înaintată de reclamantă cu înscrisurile anexate, audiind argumentele expuse de părţi în şedinţa de judecată, în cumul cu cele constatate şi enunţate în avizul autorităţii tutelare, examinând probele administrate întru dovedirea celor invocate şi raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speţa, instanţa de judecată consideră necesar de a admite în parte cererea de chemare în judecată depusă de ***** din raţionamentele ce urmează.
17. Art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă statuează că, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.*

    În conformitate cu art. 118 alin. (1) şi (3) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

    Conform art. 121 Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului*, iar în temeiul art. 130 alin. (1) - (3) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de legislaţie. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.*

    În temeiul art. 239 din Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*
18. Potrivit art. 2 alin. (1) şi (2) din Codul familiei, *familia şi relaţiile familiale în Republica Moldova sunt ocrotite de stat. Numai căsătoria încheiată la organele de stat de stare civilă generează drepturile şi obligaţiile de soţi prevăzute de Codul familiei.*

    Conform art. 33 Codul familiei, *căsătoria încetează prin: a) desfacerea căsătoriei (divorţ); (...).*

    În temeiul art. 37 alin. (1)-(3) Codul familiei, (*1) Dacă soţii au copii minori comuni şi nu au ajuns la un acord privind întreţinerea, educaţia şi domiciliul acestora sau în lipsa acordului la divorţ al unuia dintre soţi, cu excepţia cazurilor prevăzute la art.36 alin.(2) şi a cazurilor în care căsătoria a fost desfăcută de notar, desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească.*

(*2) Desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească şi în cazurile când există acordul la divorţ al ambilor soţi, însă unul dintre ei refuză să se prezinte la autoritatea abilitată să înregistreze divorţul pentru soluţionarea problemei.*

(3) Instanţa judecătorească va desface căsătoria dacă va constata că convieţuirea soţilor şi păstrarea familiei în continuare sînt imposibile.

19. La caz s-a constatat că, la data de *****, ***** şi ***** (*****) au încheiat căsătoria, care a fost înregistrată de Serviciul Stare Civilă Botanica, municipiul Chișinău în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 812, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie seria CS-V nr. 1704814 (f.d. 7). După încheierea căsătoriei, soţii au luat numele comun de familie - *****.
20. Materialul probator anexat la cererea de chemare în judecată confirmă faptul că, din relaţia de căsătorie a soţilor, la data de *****, s-a născut copilul comun: *****, fapt confirmat prin certificatul de naştere anexat la dosar (f.d. 8).
21. Instanţa reţine că, reclamanta ***** a înaintat *solicitare cu privire la desfacerea căsătoriei*, invocând că, relaţiile familiale au eşuat, în familia tot mai frecvente certuri şi conflicte, creându-se o atmosferă tensionată, inclusiv din cauza comportamentului violent al pârâtului.
22. Pârâtul, deşi a negat comportamentul violent în familie, a fost de acord să fie desfăcută căsătoria prin hotărâre judecătorească, solicitând admiterea acţiunii în această parte.
23. Raportând normele de drept relevate la circumstanţele de fapt ale cauzei, instanţa de judecată ajunge la concluzia de a desface căsătorie încheiată la data de *****, între ***** şi *****, deoarece în şedinţa de judecată s-a stabilit cu certitudine că, convieţuirea soţilor şi păstrarea familiei în continuare sunt imposibile. În consolidarea acestei concluzii, instanţa precizează că, căsătoria este o uniune liber consimţită şi nicio persoană nu poate fi impusă să încheie sau să păstreze o căsătorie împotriva voinţei sale. Or, dreptul la viaţă privată şi de familie presupune, atât dreptul de încheia o căsătorie, cât şi dreptul de a o desface. Nesatisfacerea pretenţiei părţilor de a desface căsătoria pe care este în imposibilitate să o continue, ar semnifica imixtiune în viaţa lor privată şi ar încălca dreptul şi libertatea acestora la viaţa privată şi de familie.

24. *Cu referire la solicitare de stabilire a domiciliului copilului minor,* instanţa de judecată relevă prevederile art. 38 alin. (1) Codul familiei, *la desfacerea căsătoriei, soţii pot prezenta instanţei judecătoreşti un acord privind împărţirea bunurilor lor proprietate în devălmăşie şi plata pensiei de întreţinere a copiilor şi a unuia dintre soţi, indicând mărimea acesteia, precum şi privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni.* Iar, alin. (2) lit. d) prevede că, *în cazul lipsei unui acord între soţi prevăzut la alin.(1) sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile şi interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soţi, instanţa judecătorească este obligată: să stabilească cu cine dintre părinţi vor locui copiii minori după divorţ.*

Articolul 8 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 370 din 30 noiembrie 2023 statuează că, *fiecare copil are dreptul să locuiască într-o familie, să îşi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor şi să coabiteze cu aceştia.*

În acelaşi timp, dispoziţia art. 9 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 370 din 30 noiembrie 2023 indică că, *copilul separat de un părinte sau de ambii părinţi are dreptul să întreţină relaţii personale şi contacte directe regulate cu cei doi părinţi ai săi, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.*

În acelaşi context, art. 51, 52 Codul familiei garantează dreptul copilului la abitaţie în familie şi de a comunica cu părinţii şi alte rude.

Conform art. 63 alin.(1)-(3) Codul familiei, *în cazul când părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. În cazul în care*

părinţii locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinţi vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabileşte prin acordul părinţilor. Dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa de judecată, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vârsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.). La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi.

25. Prin prezenta acţiune, reclamanta solicită să fie stabilit domiciliul copilului minor cu mama, având în vedere vârsta fragedă a copilului, ataşamentul copilului de mamă, dar şi faptul că, tata nu manifestă interes faţă de creşterea şi educaţia copilului minor. La rândul său, pârâtul a recunoscut această pretenţie, considerând oportună stabilirea domiciliului copilului minor cu mama acestuia, având în vedere vârsta fragedă a copilului, deşi, la fel manifestă un ataşament emoţional, fiind în dezacord cu alegaţiile reclamantei privind neimplicarea în viaţa copilului.
26. Ţinând cont de vârsta copilului, luând în considerare acordul tatălui la determinarea domiciliului copilului minor cu mama, inclusiv concluziile din avizul Direcţiei pentru Protecţia Drepturilor Copilului din sectorul Centru, instanţa ajunge la concluzia de a admite solicitarea reclamantei de stabilire a domiciliului copilului minor *****, născut la *****, cu mama acestuia *****.
27. În acelaşi timp, instanţa de judecată consideră necesar să releve dispoziţia art. 64 alin. (1) Codul familiei, care indică că, ***<u>părintele care locuieşte împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil şi celălalt părinte care locuieşte separat, cu excepţia cazurilor când comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică şi psihică.</u>***

    Astfel, în vederea aplicării tuturor recomandărilor prevăzute de lege, cât şi pentru a asigura interesul superior al copilului minor şi implementarea principiului egalităţii, instanţa atenționează reclamanta să nu creeze obstacole tatălui şi buneiilor pe linie paternă de a comunica cu copilul minor *****.

28. *<u>Cu referire la pretenţia reclamantei ***** cu privire la încasarea pensiei de întreţinere a copilul minor *****,</u>* instanţa de judecată o consideră întemeiată şi pasibilă de a fi admisă în parte, din următoarele considerente:

    În conformitate cu art. 18 alin. (1) al Convenţiei internaţionale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, *statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.*

Art. 3 din Legea privind drepturile copilului nr. 370 din 30 noiembrie 2023, statuiează: *interesul superior al copilului– asigurarea unor condiţii adecvate pentru creşterea şi dezvoltarea armonioasă a copilului, ţinând cont de particularităţile individuale ale personalităţii lui şi de situaţia concretă în care acesta se află*.

Potrivit art. 8 alin. (2) din Legea privind drepturile copilului nr. 370 din 30 noiembrie 2023, *răspunderea pentru creşterea copilului şi pentru asigurarea dezvoltării acestuia le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor legali/responsabililor legali ai acestuia. Ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea, educarea şi întreţinerea copilului.*

Conform art. 58 alin. (1) şi (2) din Codul familiei, *părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat. Drepturile şi obligaţiile părinţilor, cu excepţiile prevăzute de prezentul cod, încetează din momentul atingerii majoratului sau obţinerii capacităţii depline de exerciţiu de către copil.*

În temeiul art. 74 din Codul familiei, *părinţii sunt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.*

Conform art. 76 din Codul familiei, *în cazurile când părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.*

În temeiul art. 97 din Codul familiei, *în lipsa unui acord referitor la întreţinere, membrii familiei menţionaţi la art.74-91 pot porni în instanţa judecătorească o acţiune privind încasarea pensiei respective, chiar şi în cazul când aceasta, se plăteşte benevol*.

Potrivit art. 98 alin. (2) Codul familiei, *pensia de întreţinere se încasează de la data adresării în instanţa judecătorească.*

29. Instanţa de judecată reiterează că, părinţii sunt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Această obligaţie ocupă prin finalitatea sa un loc central în cadrul raporturilor patrimoniale dintre părinţi şi copii, întrucât ea a fost instituită în special pentru a asigura bune condiţii materiale de creştere şi de educare a minorilor.

Obligaţia de întreţinere, de cele mai multe ori, este realizată fără nici o incursiune în viaţa familiei, adică în situaţia în care familia din diverse motive se destramă şi părinţii nu mai locuiesc împreună, ei pot încheia un contract privind modul de plată şi cuantumul mijloacelor pentru întreţinerea copilului. Dacă întreţinerea nu se plăteşte în mod benevol şi nici nu există un contract privind plata întreţinerii pentru copii, pensia de întreţinere se încasează în baza unei

hotărâri judecătoreşti. În temeiul acesteia, debitorul obligaţiei de întreţinere va fi obligaţi să ofere copiilor întreţinerea necesară.

Obligaţia de întreţinere a copiilor comuni revine ambilor părinţi, or, aceasta derivă nemijlocit din logica lucrurilor precum şi din conţinutul normelor legale relevate. Totuşi, obligaţia de întreţinere a minorilor nu presupune doar realizarea unor anumite cheltuieli băneşti lunare. Această obligaţie generică (de întreţinere), pe lângă obligaţia de suportare a unor cheltuieli lunare, implică şi alte obligaţii şi activităţi, care apar doar în procesul nemijlocit de îngrijire a minorilor şi care nu pot şi nu necesită a fi enumerate exhaustiv într-o hotărâre judecătorească (activităţi în vederea menţinerii igienei ambientale şi corporale, activităţi educative, petrecerea timpului liber, instruire, realizarea controalelor medicale obligatorii şi/sau necesare, evidenţa dezvoltării psiho-emoţionale, asigurarea alimentaţiei sănătoase şi echilibrate, etc.). Indubitabil, aceste sub-obligaţii şi activităţi implică timp, efort fizic şi psihic.

În această ordine de idei este de subliniat că, instanţa de judecată poate la cererea părţii şi este în drept să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere a copiilor minori, în sumă fixă în baza art. 76 al Codului familiei. Astfel, se impune a menţiona că, starea materială a părintelui sau opinia sa faţă de cuantumul pensiei de întreţinere, pe care urmează să o achite, nu este un factor esenţial şi primordial, deoarece acesta în orice circumstanţe este obligat să asigure întreţinerea copilului, necesară pentru o dezvoltare normală a acestuia. La stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere, în orice caz, instanţa ţine cont în primul rând de dreptul copilului de a beneficia de o întreţinere corespunzătoare, precum şi de interesele acestuia.

30. Aşa cum părinţi al copilului minor *****, este atât reclamanta *****, cât şi pârâtul *****, rezultă că, în privinţa ambilor se impune obligaţia de întreţinere a copilului minor. În această ordine de idei se apreciază că, pretenţia reclamantei privind obligarea pârâtului la plata silită a pensiei de întreţinere a copilului minor, în principiu, este întemeiată.
31. Luând în considerare că, la materialele cauzei lipseşte un acord benevol între părinţi, cu privire la achitarea pensiei de întreţinere a copilului minor, iar pârâtul nu a prezentat probe, în susţinerea faptului că, participă constant la întreţinerea copilului minor, instanţa consideră că, pensia de întreţinere urmează a fi încasată pe cale judecătorească, de la *****, în cuantum de 3.500,00 lei lunar, pentru copilul minor *****.
32. Instanţa de judecată reţine că, stabilirea pensiei de întreţinere pentru copilul minor în mărimea solicitată de pârât, ar leza substanţial interesele superioare ale copilului, care trebuie să se bucure de dezvoltare intelectuală, spirituală şi socială corespunzătoare.
33. În baza art. 76 din Codul familiei se impune conservarea, pe cât posibil, a nivelului anterior de asigurare materială, iar stabilirea unei sume fixe de 3.500,00 lei lunar pentru minorul ***** pe perioada până la majorat este proporţională, adecvată şi nediscriminatorie, reflectând atât nevoile rezonabile ale copilului, cât şi capacitatea prezumată a părintelui obligat, luând în considerare şi faptul că, pârâtul mai are la întreţinere un copil minor, dintr-o altă relaţie.
34. În concluzie, instanţa menţionează că, oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viaţă suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală şi socială, iar părinţilor care au în grijă un copil, le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului, chiar şi în cazul separării părinţilor.

35. *În partea ce ţine de încasarea cheltuielilor de judecată, se reţine următoarele:*

Instanţa de judecată va remarca că, în conformitate cu art. 82 Cod de procedură civilă al RM, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile legate de judecarea cauzei.*

În conformitate cu art. 83 Cod de procedură civilă, *taxa de stat este o sumă de bani care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.*

Conform prevederilor art. 84 alin. (1) Cod de procedură civilă, *taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, pentru intentarea unui proces judiciar civil sau de contencios administrativ atât în primă instanţă, cât şi în căile de atac, în temeiul legii.*

Prin Hotărârea Curţii Constituţionale nr. 20 din 26 septembrie 2024 privind controlul de constituţionalitate şi excepţia de neconstituţionalitate a articolelor 2 alin. (2) din Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 şi 84 alin. (4) din Codul de procedură civilă (sesizările nr. 269a/2023, nr. 7g/2024, nr. 64g/2024, nr. 75g/2024 şi nr. 153g/2024) (taxa de timbru), Curtea implicit a recunoscut dreptul reclamantul de a pretinde de la pârât şi restituirea taxei de timbru.

Potrivit art. 87 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, *valoarea acţiunii se determină: din suma totală a obligaţiilor de plată pe un an – în acţiunile pentru plata pensiei de întreţinere.*

Articolul 90 Cod de procedură civilă statuează că, *din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: a) sumele plătite martorilor, interpreţilor, experţilor şi specialiştilor;*

b) cheltuielile de efectuare a cercetărilor la faţa locului;

c) cheltuielile de înştiinţare şi chemare a părţilor în judecată;

d) cheltuielile de transport şi de cazare suportate de părţi şi de alţi participanţi la proces în legătură cu prezentarea lor în instanţă;

e) cheltuielile suportate de cetăţenii străini şi de apatrizi în legătură cu plata interpretului dacă tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte nu prevăd altfel;

f) cheltuielile de căutare a pârâtului;

g) cheltuielile de efectuare a expertizei;

h) cheltuielile de executare a actelor judiciare;

i) cheltuielile de asistenţă juridică;

j) cheltuielile de declarare a insolvabilităţii;

k) compensaţiile pentru timpul de muncă pierdut;

l) alte cheltuieli necesare, suportate de instanţă şi de participanţii la proces.

Conform art. 94 alin.(1) Cod de procedură civilă*, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

În conformitate cu art. 96 alin. (1) şi (1^1) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*

36. Prin urmare având în vedere că, la examinarea prezentei cauze, reclamanta a suportat cheltuieli legate de achitarea în bugetul de stat a taxei de stat în sumă de 700,00 lei (f.d. 2), taxei de timbru în sumă de 200,00 lei (f.d. 3), cheltuieli de căutare a pârâtului în mărime de 240,00 lei (f.d. 19),

precum şi cheltuieli de asistenţă juridică în mărime de 10.000,00 lei, în temeiul normelor legale precitate, urmează a-i fi compensate aceste sume, în total suma 11.140,00 lei.

37. În conformitate cu dispoziţiile art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, *cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.*

Art. 87 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă stabileşte că, *valoarea acţiunii se determină: a) din suma cerută – în acţiunile pentru plata unei sume;*

b) din valoarea bunurilor cerute – în acţiunile de transmitere a unor bunuri;

c) din suma totală a obligaţiilor de plată pe un an – în acţiunile pentru plata pensiei de întreţinere.

Ţinând cont de pct.1.1.3 din Anexa 2, a Legii nr.213 din 2023 cu privire la taxa de stat, care statuează că, reclamanţii în acţiunile de încasare a pensiei alimentare sunt scutiţi de la plata taxei de stat, coroborate cu prevederile pct. 1.1.2 din Anexa nr.1 Legii nr.213 din 2023 cu privire la taxa de stat, potrivit cărora, pentru cererile de chemare în judecată privind litigiile cu caracter patrimonial, dacă valoarea acţiunii este de 5001–50000 lei, urmează a fi achitată suma taxei de stat potrivit următorului calcul 250 lei + 4% din valoarea acţiunii care depăşeşte 5001 lei, instanţa de judecată conchide că, taxa aferentă judecării cauzei, urmează a fi încasată de la ***** în beneficiul statului, în mărime de 4.149,00 lei.

38. Totodată, instanţa de judecată va admite solicitarea reclamantei privind eliberarea de la plata taxei de stat pentru obţinerea certificatului de divorţ, cu punerea pe seama pârâtului suportarea acestor cheltuieli legate de eliberarea certificatelor de desfacere a căsătoriei.

În conformitate cu prevederile art. 18 alin. (1) al Convenţiei internaţionale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, art. 5 alin. (1), art. 11 alin.(1) şi (2) din Legea privind drepturile copilului nr. 370 din 30 noiembrie 2023, art. 37, art. 38 alin. (2) lit. b) şi d), art. 58 alin. (1), art. 63, art. 74, art. 76, art. 97-98 Codul familiei, art. 85 alin. (1), art. 90, art. 98 alin. (1), art. 236, art. 238-241, art. 255 art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023, instanţa de judecată

h o t ă r ă ş t e:

Se admite parţial cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva lui *****, intervenienţi accesorii Direcţia pentru protecţia drepturilor copilului Centru şi Direcţia pentru protecţia drepturilor copilului Botanica cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreţinere a copilului minor şi compensarea cheltuielilor de judecată.

Se desface căsătoria încheiată la data de *****, între *****, cod personal *****, şi *****, cod personal *****, înregistrată de Serviciul stare civilă Botanica, municipiul Chișinău şi trecută în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 812.

Se stabileşte domiciliul copilului minor *****, născut la *****, cod personal 2022500193651, cu mama acestuia *****, cod personal *****.

Se încasează de la *****, cod personal *****, în beneficiul *****, cod personal *****, pensia pentru întreţinerea copilului minor, în cuantum bănesc fix: în mărime de 3500,00 lei (trei mii cinci sute lei, 00 bani), lunar, începând cu data depunerii acţiunii – 28 august 2024, până la atingerea majoratului de către copilul *****.

În rest această pretenţie se respinge ca neîntemeiată.

Se încasează de la *****, cod personal *****, în beneficiul *****, cod personal *****, cheltuielile de judecată suportate la depunerea prezentei acţiuni, în mărime de 11.140,00 lei (unsprezece mii o sută patruzeci lei, 00 bani), constituite din taxa de stat în mărime de 700,00 lei (şapte sute lei, 00 bani), taxa de timbru în mărime de 200,00 lei (două sute lei, 00 bani), cheltuieli de căutare a pârâtului în

mărime de 240,00 lei (două sute patruzeci lei, 00 bani) şi cheltuieli de asistenţă juridică, în mărime de 10.000,00 lei (zece mii lei, 00 bani).

Se încasează de la *****, cod personal *****, în beneficiul statului Republica Moldova taxa de stat în mărime de 1.729,96 lei (o mie şapte sute douăzeci şi nouă lei, 96 bani).

La eliberarea adeverinţelor de desfacere a căsătoriei a încasa de la *****, cod personal *****, taxa de stat în beneficiul statului Republica Moldova, în mărime de 500,00 lei (cinci sute lei, 00 bani).

În partea încasării pensiei pentru întreţinerea copilului minor, hotărârea urmează a fi executată imediat, la expirarea termenului de 10 zile din data pronunţării, în rest hotărârea se execută benevol, în modul stabilit de lege, în termen de 15 zile după ce rămâne definitivă, iar după expirarea acestui termen, creditorul poate solicita executarea silită în condiţiile Codului de executare.

Copia hotărârii cu privire la desfacerea căsătoriei, în termen de 3 (trei) zile de la rămânerea definitivă, se va transmite Instituţiei Publice „Agenţia Servicii Publice” pentru efectuarea menţiunilor respective în registrul actelor de stare civilă.

Hotărârea este cu drept de atac în ordine de apel în Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile din momentul pronunţării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei,
judecător *Eugenia Culinca*